

KÖZIGAZGATÁSI ISMERETEK I.

Az állam működése

Magyarország az Európai Unióban

Szerző:	Bán Áron
Témakör:	A magyar állam
Az óra témája:	Személyiségi jogok, adatok és azok védelme
Felhasznált eszközök:	közig. tankönyv: – <i>I. jegyzet 82–91. old.</i> közig. munkafüzet: – <i>Munkafüzet I. 58–59. o./1. feladat;</i> – <i>Munkafüzet I. 59–60. o./2. feladat;</i> Egyéb: – https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a1100425.atv – https://www.nkp.hu/tankonyv/tortenelem_12/fejezet_06_fejezetnyito – Borhegyi Péter, Bódy Zsombor, Kojanitz László, Szász Péter: Történelem 12. OFI, 2012.
Kapcsolódás más tantárgyhoz: van/nincs	van: történelem tantárgy, 12. évfolyam: Állampolgári jogok és kötelességek

Óravázlat

Idő (perc)	Feladat	Módszer	Eszköz
1'	Adminisztráció		e-napló;
6'	Motiváció Téma bevezetése: <i>Kosztolányi Dezső: Beírtak engem mindenféle Könyvbe</i> c. verse alapján a következő szempontok közös megbeszélése: <ul style="list-style-type: none"> – milyen könyvre gondol a költő? – hogy éli meg ezt a költő? – mire gondolt a költő? 	Frontális beszélgetés tanári irányítással	<i>I. jegyzet 89–90. o. / „Gondolkodj el rajta feladat alapján”</i> 1. dia;
15'	Új ismeretek átadása Új fogalmak bevezetése: <ul style="list-style-type: none"> – személyes adat – különleges adat Fogalmak tartalmi magyarázata és értelmezése példák segítségével. A két fogalom jelentése közötti eltérések kiemelése és közös tisztázása.	Tanári magyarázat Frontális beszélgetés tanári irányítással	3–5. dia;
21'	Feladatmegoldás Rögzített fogalmak rendszerezése és új ismeretek gyakorlati elhelyezése feladat segítségével. Feladat ellenőrzése tanári moderálással.	egyéni munka	6–7. dia; Közigazgatási munkafüzet I. 58–59. o./1. feladat; Közigazgatási munkafüzet I. 59–60. o./2. feladat;
33'	Feladatmegoldás Egyéni feladat: saját mobiltelefonon egy alkalmazás kiválasztása, majd az adott alkalmazáshoz tartozó adatkezelési tájékoztató áttekintése és információk összegyűjtése: <ul style="list-style-type: none"> – melyek a legfontosabb, az app használatával elfogadott adatkezelési pontok – mely, a telefonon tárolt információkhoz fér hozz az alkalmazás – egyéb sajátosságok összegyűjtése A feladat megbeszélése közösen történik. A diákok adott esetben ugyan azt az alkalmazást választják, ebben az esetben kiegészítik egymás megoldásait.	egyéni feladat	saját mobiltelefon

Óravázlat

Idő (perc)	Feladat	Módszer	Eszköz
40'	Új ismeretek átadása Az adatkezeléssel kapcsolatos legfontosabb <i>gyakorlati</i> információk rövid bemutatása és rögzítése. Jogszerűség bemutatása, illetve az <i>adatvédelmi incidens</i> fogalmának bevezetése.	tanári magyarázat	8. dia;
44'	Új ismeretek átadása <i>Információs önrendelkezési jog</i> fogalmának bevezetése. A fogalomhoz tartozó tartalmi elemek bemutatása: <ul style="list-style-type: none">- tájékoztatás- módosítás- törlés- jogorvoslat lehetősége A Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóságának rövid bemutatása.	tanári magyarázat	9. dia;
45'	Elköszönés óra lezárása	Tanári közlés	

Az óravázlatban szereplő diasor

Kosztolányi Dezső: Beírtak engem mindenféle Könyvbe

Beírtak engem mindenféle Könyvbe
és minden módon számon tartanak.
Porzó-szagú, sötét hivatalokban
énrólam is szól egy agg-szürke lap.
Ó, fogcsikorgatás. Ó, megalázás,
hogy rab vagyok és nem vagyok szabad.
Nem az enyém már a kezem, a lábam
és a fejem, az is csak egy adat.

Jobb volna élni messze sivatagban,
vagy lenn rohadni, zsíros föld alatt,
mivel beírtak mindenféle Könyvbe
és minden módon számon tartanak.

1921

1

Személyiségi jogok és adatvédelem

2

Fogalmak

XXI. század: **információs társadalom**

= információk + adatok folyamatos áramlása

kihívás: **adatgyűjtés és adatkezelés**

→ szereplői: *állam és magáncégek*

Alapvetés: **magánélet védelméhez való jog** → **adattvédelem**

személyes adat

különleges adat

3

A személyes adatok

= olyan adat, ami konkrét személyhez köthető, rá vonatkozik, hozzá kapcsolódik, róla szól, az ő egyedi tulajdonságait írja le

→ csak **élő embernek** van személyes adata!

pl. név, születési dátum/hely, szülők neve

(→ általában okmányokon szerepel)

DE: **bármilyen adat** lehet személyes!

A különleges adatok

= személyes adatok szűkebb köre,
személyiség érzékenyebb/belsőbb területe

→ szigorúbb védelem, kezelése szigorúbb szabályok szerint

pl. vallási/etnikai/politikai/világnézeti info,
genetikai/biometrikus adat, szexuális
élet/irányultság adata, egészségügyi állapot,
káros szenvedély

5

Csoportosítsd a felsorolt adatokat az adattípusok valamelyikéhez!

<i>személyes adat</i>	<i>különleges adat</i>	<i>egyik sem</i>

A – útlevekszám,

B – vérérvétel eredményére vonatkozó adat,

C – elhunyt nagyszülő születési éve pl.: 1911,

D – párt ifjúsági szervezetben tagság,

E – IP cím,

F – info@vallalkozas.hu email cím,

6

Dorkáról egyik osztálytársa, Péter három fényképfelvételt készít mobiljával, köztük egy olyat is amely nem tetszik Dorkának. Kérheti-e Pétert, hogy törölje ki ezt a fényképet?

Választási lehetőségek:

1. Nem kérheti, mert Péter mobiljával készültek a fényképek.
2. Nem kérheti, mert csak családtagoktól kérhetünk ilyet, Péter pedig osztálytársa.
3. Nem kérheti, hiszen kizárólag az a fénykép személyes adat, ami az igazolványainkban szerepel.
4. Kérheti, hiszen az arcképmást ábrázoló fényképfelvétel adatkezelés, így az érintettet megilleti a törléshez való jog.
5. Kérheti, de Péter ezért kérhet anyagi ellenszolgáltatást.

Az adatkezelés

= személyes/különleges adat tárolása/átalakítása/közlése/továbbítása

→ nem tiltott tevékenység, de **jogszerűen** kell történnie!

formái:

- 1) önkéntes/hozzájárulás útján történő
- 2) szerződéses kötelezettség teljesítéséhez szükséges
- 3) jogi kötelezettség teljesítése
- 4) létfontosságú érdekeink védelme
- 5) közérdekű/közhatalmi tevékenység ellátása
- 6) jogos érdek érvényesítése

**adatvédelmi
incidens**

Az érintett jogai

kiindulópont: **információs önrendelkezési jog**

- 1) tájékoztatás kérése az adatok kezeléséről *(30 napos határidővel!)*
- 2) módosítás kérése
- 3) adatok törlése (→ önkéntes adatkezelés esetén; kivétel: állami szervek)
- 4) jogorvoslat kérése
 - bíróság
 - **Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatósága**